

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษา
วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พ.ศ. 2563
Democracy Political Culture of Students in
College of Law and Government (2020),
Sisaket Rajabhat University.

วันที่รับบทความ: 10 พฤษภาคม 2565

สุเทวี คงคุณ¹

วันที่แก้ไขบทความ: 6 กรกฎาคม 2565

วันที่ตอบรับบทความ: 7 กรกฎาคม 2565

บทคัดย่อ

งานวิจัยวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พ.ศ. 2563 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง และเพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง 300 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ อัตราร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 64 อยู่ในช่วงอายุ 19-21 ปี คิดเป็นร้อยละ 78 เป็นนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 29 และนักศึกษาส่วนใหญ่สังกัดสาขาวิชารัฐศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 58 การศึกษาระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษา ในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน พบว่า ในภาพรวมมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57 โดยมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ด้านการเคารพในกติกาของการปกครองระบอบประชาธิปไตยมากที่สุด ($\bar{x}=4.56$) และน้อยที่สุด คือ ด้านการมองโลกในแง่ดีมีความไว้วางใจเพื่อนมนุษย์ ($\bar{x}=3.52$) ปัญหานักศึกษายังขาดการเข้ามามีส่วนร่วม และการแสดงออกเกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมือง ข้อเสนอแนะ คือ การกำหนดหลักสูตรเนื้อหาการเรียนรู้ ที่สอดคล้องหลักประชาธิปไตยเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี และแสดงออกได้อย่างอิสระในเชิงสร้างสรรค์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

คำสำคัญ: วัฒนธรรมทางการเมือง ประชาธิปไตย นักศึกษา

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
e-mail: sutwee.k@outlook.com

Democracy Political Culture of Students in College of Law and Government (2020), Sisaket Rajabhat University.

Received: May 10, 2022

Sutewee Kongkoon¹

Revised: July 6, 2022

Accepted: July 7, 2022

Abstract

The research objectives on democracy political culture of students in College of Law and Government (2020), Sisaket Rajabhat University were to study opinion level on democracy political culture of students in College of Law and Government and problems and suggestions on the influence on democracy political culture of students in College of Law and Government. The samples used in this study were 300 students from College of Law and Governance Sisaket Rajabhat University using stratified random sampling. The instruments used in this research were questionnaires. The statistic used to analyze the data was percentage, mean and standard deviation. Research findings were as follows: The general data of informants was mostly male (64%) and aged between 19-21 year (78%) and studying in the second year (29%). The majority of students studies Political science (58%). The research aimed to study opinion level on democracy political culture of students in 6 components. Opinions on overall component were at a high level with mean equals 3.98. and standard deviation is 0.57. in which democracy political culture of salutation in rules of democracy was the highest ($\bar{X}=4.56$). while the optimistic and trustworthiness to ward fellow countryman component gained the lowest level ($\bar{X}=3.52$). Problem found was that the students still lack participation and expression in political activities. Further suggestions is that there should encourage a curriculum with learning content that integrates democratic principles as well as opportunity to present their opinions freely and to express freely and constructively on political participation in democratic systems.

Keywords: Political culture, Democracy, Student

¹ Lecturer, Political Science Program, College of Law and Government, Sisaket Rajabhat University
e-mail: sutewee.k@outlook.com

บทนำ

สภาพสังคมการเมืองการปกครองของไทย จากอดีตถึงปัจจุบันที่พบว่า ลักษณะการปกครองของไทยในอดีตล้วนปลูกฝังและหล่อหลอมให้คนไทยส่วนใหญ่มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบจารีตประเพณีดั้งเดิมที่เน้นอำนาจนิยม แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตยตั้งแต่ พ.ศ. 2475 แต่คนไทยส่วนใหญ่มีโอกาสน้อยที่จะเรียนรู้ หรือเข้าใจระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริงน้อยมาก เพราะเป็นการปกครองแบบประชาธิปไตยเฉพาะโครงสร้างอำนาจทางการเมืองเท่านั้น แต่ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นเจ้าของอำนาจที่แท้จริง มีงานวิจัยที่แสดงให้เห็นว่าวัฒนธรรมทางการเมืองของคนไทยไม่สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่ง สุจิต บุญบงการ (2542, หน้า 11) สรุปได้คือประชาชนโดยทั่วไปไม่มีความเชื่อว่าการเมืองหรือการบริหารประเทศเป็นเรื่องของคนบางกลุ่มเท่านั้น การช่วงชิงอำนาจทางการเมืองจึงเป็นเรื่องของระดับบนหรือกลุ่มผู้นำ ประชาชนทั่วไปไม่เกี่ยว ประชาชนไทยมักเห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องของผลประโยชน์อย่างชัดแจ้งเกินไป การเลือกตั้ง การต่อสู้แย่งชิงเพื่อดำรงตำแหน่งรัฐมนตรืล้วนแต่แฝงไว้ซึ่งเรื่องของการแสวงหาผลประโยชน์ ความรู้สึกเช่นนี้ทำให้ประชาชนขาดศรัทธาหรือขาดความกระตือรือร้นที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง

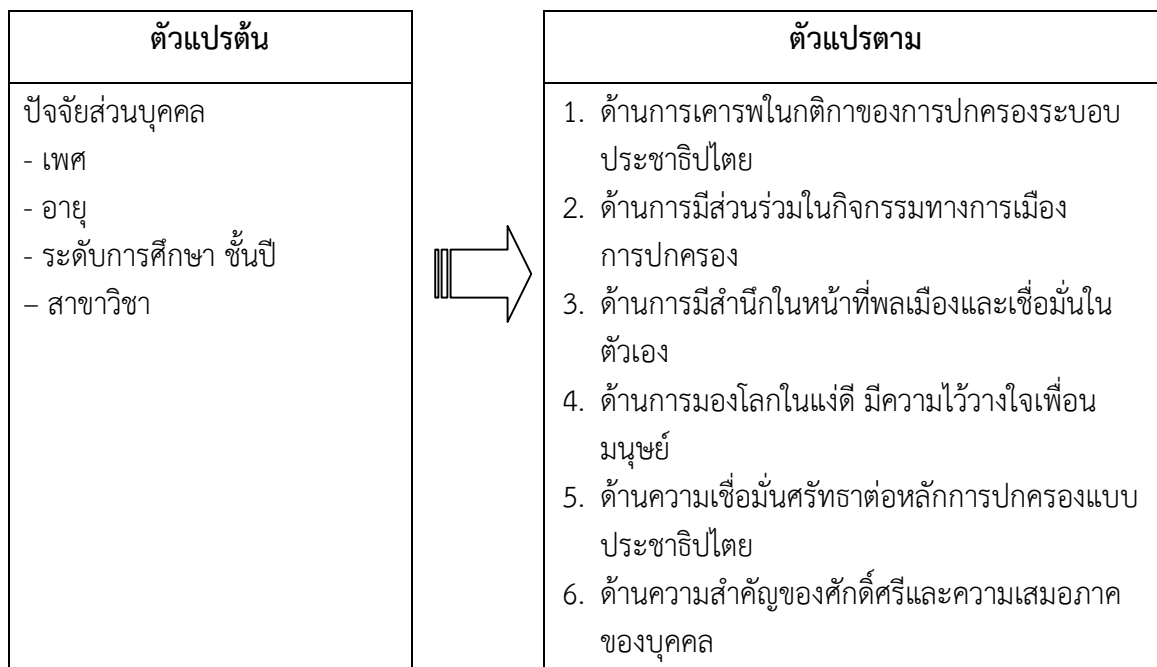
บทบาทหน้าที่ของสถาบันการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะชีวิตสมัยใหม่บุคคลต้องใช้เวลาอยู่ในสถาบันการศึกษาไม่น้อยกว่า 10 ปี กระบวนการศึกษาภายในสถาบันการศึกษาตั้งแต่โรงเรียน จนถึงมหาวิทยาลัยจะเป็นกระบวนการอบรมกล่อมเกล่า หรือให้การเรียนรู้ทางการเมืองที่สามารถปลูกฝังวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้แก่เยาวชนได้ ซึ่ง ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์ (2545, หน้า 12) ได้ให้แนวคิดในเรื่องนี้ไว้ว่า เพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตยบรรลุผล จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาจิตสำนึก และความเข้าใจในความเป็นประชาธิปไตยของประชาชนโดยทั่วไปด้วย และควรจะต้องถือว่าคุณสมบัติดังกล่าวเป็นคุณภาพทางการศึกษาที่พึงประสงค์ประการสำคัญที่สถานศึกษาทุกระดับ มหาวิทยาลัยก็จะเป็นสถาบันหลักในการเพิ่มพูนประสบการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับประชาธิปไตยให้แก่ นักศึกษาก่อนที่จะออกไปประกอบอาชีพและแสดงบทบาททางการเมือง ดำรงชีวิตของตนเองและครอบครัวแบบประชาธิปไตย

ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญที่ได้กล่าวมาข้างต้นเป็นอย่างดี จึงสนใจทำการวิจัย “วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษา วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พ.ศ. 2563” เพื่อผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการปฏิบัติและปรับปรุงพัฒนาการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทราบระดับวัฒนธรรมทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง
2. ทราบปัญหาและข้อเสนอแนะวัฒนธรรมทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย (scope of research) ด้านเนื้อหาครั้งนี้เป็นการศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษา วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พ.ศ. 2563 ในด้านต่าง ๆ รวม 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเคารพในกติกาของการปกครองระบอบประชาธิปไตย 2) ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง 3) ด้านการมีสำนึกในหน้าที่พลเมืองและเชื่อมั่นในตัวเอง 4) ด้านการมองโลกในแง่ดี มีความไว้วางใจเพื่อนมนุษย์ 5) ด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย และ 6) ด้านความสำคัญของศักดิ์ศรีและความเสมอภาคของบุคคล

ขอบเขตด้านประชากรกลุ่มเป้าหมาย

ประชากร คือ นักศึกษาภาคปกติ วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำนวน 1,193 คน (จำนวนนักศึกษาของวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง, ปีการศึกษา 2563)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มเพื่อเก็บข้อมูลจากจำนวนประชากร จำนวน 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ และรัฐศาสตร์ โดยเทียบจากตารางขนาดกลุ่มตัวอย่าง (selection of simple size) ซึ่งระดับความเชื่อมั่น 0.05 โดยใช้สูตรการคำนวณของ Yamane ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวนไม่น้อยกว่า 300 คน

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วัฒนธรรมการเมือง

ลิขิต อีริเวคิน (2529, หน้า 9) กล่าวว่า วัฒนธรรมทางการเมือง (political culture) หมายถึง ค่านิยม ความเชื่อ ปทัสถาน และพฤติกรรมของคนในกระบวนการหรือวิถีทางการเมือง

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2554, หน้า 51) กล่าวว่า วัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง ความคิดและความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางสังคม โดยเฉพาะความคิดและความเข้าใจต่อการจัดสรรแบ่งปันทรัพยากรในสังคม

Dahl (1966, pp. 352-355) กล่าวว่า วัฒนธรรมทางการเมืองถือเป็นปัจจัยในการอธิบายแบบแผนต่าง ๆ ที่มีความแตกต่างกันในด้านของความขัดแย้งทางการเมือง ซึ่งลักษณะเด่น ๆ ของวัฒนธรรมทางการเมือง ได้แก่ ความรู้สึกหรือการอบรมกล่อมเกล้าของการแก้ปัญหา การมีกิจกรรมร่วมกัน และความรู้สึกหรือการอบรมสั่งสอนที่มีต่อระบบการเมืองและที่มีต่อบุคคลอื่น

การมีส่วนร่วมทางการเมือง

ทิพาพร พิมพ์สุทนต์ (2542, หน้า 133-134) ได้ให้ความหมายของการเข้าร่วมทางการเมืองว่า หมายถึง "การมีส่วนร่วมในการกระทำ (activity) ของแต่ละบุคคลซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจนโยบายของรัฐบาลเรียกว่า autonomous participation และการมีส่วนร่วมซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจนโยบายโดยทางอ้อมนอกเหนือจากแต่ละบุคคลโดยตรงแล้ว เรียกว่า mobilized participation"

ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์ (2539, หน้า 123) กล่าวถึงความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่า หมายถึง "บุคคลที่สนใจการเมือง มีความเข้าใจการเมือง เชื่อว่าตนเองมีประสิทธิภาพทางการเมือง มีความศรัทธาในกระบวนการทางการเมือง และตัวนักการเมือง และคิดว่าการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นหน้าที่ของตน เป็นคนที่มีความสามารถในการเข้าสังคม และเป็นคนที่มีความหวังในชีวิต"

การปกครองในระบอบประชาธิปไตย

อมร จันทรมบูรณ์ (2551, หน้า 27-28) ได้กล่าวไว้ว่า การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย หมายถึง ระบอบการปกครองตนเองของประชาชน โดยผ่านการเลือกสมาชิกผู้แทนราษฎรไปบริหารและดูแลเรื่องกฎหมาย เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่ และโดยการตรวจสอบควบคุมดูแลของประชาชนโดยตรงหรือการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน เช่น การยื่นเสนอหรือแก้ไขกฎหมาย

การยื่นถอดถอนนักการเมืองที่ประพฤติมิชอบ การแสดงความคิดเห็นในการทำประชาพิจารณ์ การออกเสียงในการทำประชามติ

ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2554, หน้า 16) ได้กล่าวไว้ว่า การปกครอง หมายถึง การใช้อำนาจอธิปไตยตามกฎหมายในการบริหารและจัดการประเทศ การปกครองมีหลายรูปแบบ เช่น การปกครองแบบประชาธิปไตย และการปกครองแบบเผด็จการ นอกจากนี้การปกครองยังมีได้หลายระดับ เช่น การปกครองส่วนกลาง การปกครองส่วนภูมิภาค และการปกครองส่วนท้องถิ่น คำจำกัดความของการเมืองที่ชัดเจนและรัดกุมมากที่สุดเป็นเรื่องเกี่ยวกับรูปของรัฐ และการจัดระเบียบความสัมพันธ์ภายในรัฐระหว่างผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง โดยเมื่อสังคมมนุษย์ยังมีความจำเป็นที่จะต้องมียุติบาล คนเราจึงต้องแบ่งออกเป็นสองพวกใหญ่ ๆ คือ ผู้ที่ทำหน้าที่บังคับกับผู้ถูกบังคับเสมอ

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2563

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยเทียบจากตารางขนาดกลุ่มตัวอย่าง (selection of simple size) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาโดยคิดจากสูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ยามาเน่ (Yamane, อ้างถึงใน ศิริพงษ์ พฤทธิพันธ์, 2553, หน้า 203) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ .05 คือ สาขาวิชารัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยเพื่อสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหา
2. นำข้อมูลที่ได้ศึกษามาวิเคราะห์และกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย และนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย
3. สร้างเครื่องมือแบบสอบถาม (questionnaire) ที่พัฒนาขึ้นตามกรอบการศึกษาเรื่องวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษามหาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พ.ศ. 2563 เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สาขาวิชา แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้แบบสอบถามชนิดตรวจรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษามหาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พ.ศ. 2563

แบ่งออกเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองแยกเป็น 6 ด้านเป็นคำถามแบบมาตรฐานค่าของ Likert โดยมีค่าเป็น 5 ระดับ คือ ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ระดับความคิดเห็นมาก ระดับความคิดเห็น

ปานกลาง ระดับความคิดเห็นน้อย ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด โดยกำหนดให้ผู้ตอบเลือกตอบได้คำตอบเดียว การกำหนดคะแนนแต่ละช่วงคำตอบโดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ให้เกณฑ์ของระดับความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษา ทั้ง 5 ด้าน แบบสอบถามมีจำนวน 30 ข้อ โดยแบ่งเป็นข้อคำถามที่ครอบคลุมเนื้อหา จำนวน 6 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการเคารพในกติกาของการปกครองระบอบประชาธิปไตยจำนวน 5 ข้อ
2. ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองการปกครองจำนวน 5 ข้อ
3. ด้านการมีสำนึกในหน้าที่พลเมืองและเชื่อมั่นในตัวเองจำนวน 5 ข้อ
4. ด้านการมองโลกในแง่ดี มีความไว้วางใจเพื่อนมนุษย์จำนวน 5 ข้อ
5. ด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองแบบประชาธิปไตยจำนวน 5 ข้อ
6. ด้านความสำคัญของศักดิ์ศรีและความเสมอภาคของบุคคลจำนวน 5 ข้อ

ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามชนิดให้เลือกตอบตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scales) โดยใช้มาตรวัด 5 ระดับ ผู้วิจัยกำหนดหลักเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับมาก
- 3 หมายถึง ระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับน้อย
- 1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเป็นแบบสอบถามที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษา วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พ.ศ. 2563 ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (open ended question)

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และสำนวนภาษาที่ใช้ให้ถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา ศึกษาคัดเลือกแต่เฉพาะข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญลงความเห็นว่ามีใช้ได้เท่านั้นโดยใช้เกณฑ์ยอมรับของผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 2 ท่านขึ้นไป นำไปใช้เป็นข้อคำถามในแบบสอบถาม การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validation) ผู้วิจัยนำเสนอร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมในการใช้ภาษา จากนั้นนำเสนอแบบสอบถามที่ผ่านการเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและตรวจสอบข้อคำถามให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย กรอบแนวคิดของการวิจัยและครอบคลุมตัวแปรของการวิจัยทั้งหมด เมื่อพบข้อมูลบกพร่องผู้วิจัยจะปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามจนกระทั่งแบบสอบถามมีความตรงเชิงเนื้อหามากที่สุด

5. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยนำไปทดลอง (try out) กับกลุ่มตัวอย่างงานวิจัย คือ นักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ โดยกำหนดขนาดตัวอย่างในการทดลอง

จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาร์ช (Cronbach's alpha coefficient) โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ สำหรับคอมพิวเตอร์ในการประมวลผล ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาร์ช โดยได้ค่าความเชื่อมั่น = .885

6. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการวิจัยในครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยประสานงานกับหัวหน้าห้องหรือตัวแทนนักศึกษาจากทั้ง 3 วิชา ได้แก่ สาขาวิชา รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ และสาขาวิชานิติศาสตร์ นักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยให้ทราบ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการด้วยตนเอง

2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย และรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามจำนวน 300 ชุด และใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 1 เดือน คือ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2563

3. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ตรวจสอบให้คะแนน จากนั้นนำไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติตามความเหมาะสม โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ หลักสถิติแบบแจกแจงความถี่ (frequency distribution) และร้อยละ (percentage) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้ แบ่งระดับความเหมาะสมของดัชนีวัดผลความสำเร็จเป็น 5 ระดับจากทฤษฎีของลิเคิร์ท Likert

สรุปผลการวิจัย

ในการศึกษาการวิจัยวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษา วิทยาลัยกฎหมาย และการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พ.ศ. 2563 วัดผลกระทบของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษาวิทยาลัยกฎหมาย และการปกครอง

2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษา วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง

เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล นักศึกษาสังกัด 3 สาขาวิชา ได้แก่ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ และนิติศาสตร์ และนำข้อมูลที่ได้มา วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคณิตศาสตร์ โดยใช้ค่าสถิติ ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วัดวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษาวิทยาลัย

กฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พ.ศ. 2563 ผู้ตอบแบบสอบถาม คือนักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พ.ศ. 2563 ครั้งนี้ เป็นเพศชาย 193 คน และ เพศหญิง จำนวน 107 คน ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 19-21 ปี จำนวน 235 คน รองลงมาช่วงอายุ 22-24 ปี จำนวน 65 คน นักศึกษาส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 2 จำนวน 86 คน รองลงมาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 4 จำนวน 82 คน ระดับชั้นปีที่ 3 จำนวน 75 คน และระดับชั้นปีที่ 1 จำนวน 57 คน ตามลำดับ และนักศึกษาส่วนใหญ่ คือ นักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ จำนวน 174 คน รองลงมา ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 74 คน และนักศึกษาสาขาวิชานิติศาสตร์ จำนวน 52 คน ตามลำดับ

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ข้อมูลวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษา วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พ.ศ. 2563 ในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57 เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการเคารพในกติกาของการปกครองระบอบประชาธิปไตย รองลงมา คือ ด้านความสำคัญของศักดิ์ศรีและความเสมอภาคของบุคคล ด้านการมีสำนึกในหน้าที่พลเมืองและเชื่อมั่นในตัวเอง ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง ด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย และด้านการมองโลกในแง่ดี มีความไว้วางใจเพื่อนมนุษย์ ตามลำดับ

ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษามหาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง พ.ศ. 2563 **ด้านการเคารพในกติกาของการปกครองระบอบประชาธิปไตย** โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.72 เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่าเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ การแก้ไขปัญหาการละเมิดกฏกติกา จำเป็นต้องเริ่มที่ตัวนักศึกษาก่อน รองลงมา คือ กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายจะทำให้เกิดความยุติธรรมในสังคมได้ และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด มีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองน้อยที่สุด คือ การอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข คนจำเป็นต้องยอมรับผลของการละเมิดกติกา

ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษามหาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง พ.ศ. 2563 **ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง** ในภาพรวมมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.55 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เรียงลำดับค่าเฉลี่ย คือ การใช้สิทธิเลือกตั้ง (voting) เป็นกิจกรรมของบุคคลแต่ละคน ในการเลือกตัวแทนของตนเข้าไปใช้อำนาจทางการเมือง รองลงมา คือ การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ที่มีพลเมืองร่วมกันดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด มีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองน้อยที่สุด คือการเดินขบวนประท้วง

ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษามหาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง พ.ศ. 2563 **ด้านการมีสำนึกในหน้าที่พลเมืองและเชื่อมั่นในตัวเอง** ในภาพรวมมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 ส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐานเท่ากับ 0.62 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด มีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองระดับมากที่สุด คือ กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ รองลงมา คือ ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด มีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองน้อยที่สุด คือ กล้าแสดงออก กล้าพูด กล้าคิด กล้าที่จะลงมือทำ

ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พ.ศ. 2563 **ด้านการมองโลกในแง่ดี มีความไว้วางใจเพื่อนมนุษย์** ในภาพรวมมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด มีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองระดับมากที่สุด คือ รักษาคำพูด รักษาสัญญา ให้เกียรติผู้อื่น รองลงมา คือ ความเข้าใจบุคคลอื่น ได้รับความรู้สึกของผู้อื่น เข้าใจผู้อื่น มีมุมมองเชิงบวก และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองน้อยที่สุด คือ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์และสังคม

ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษา วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พ.ศ. 2563 **ด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย** ในภาพรวมมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.55 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด มีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองระดับมากที่สุด คือ มีจิตสำนึกและความศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย รองลงมาคือ ยอมรับเสียงส่วนมากและเคารพฟังเสียงส่วนน้อย และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด มีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองน้อยที่สุด คือ ความอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง

ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษา วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พ.ศ. 2563 **ด้านความสำคัญของศักดิ์ศรีและความเสมอภาคของบุคคล** ในภาพรวมมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด มีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองระดับมากที่สุด คือ ความมีคุณค่าในตัวตน รองลงมา คือ ความเสมอภาคกันทางกฎหมาย ชายหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันในกฎหมาย และการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ไม่มีการเลือกปฏิบัติจากเหตุแห่งความแตกต่าง และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด มีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองน้อยที่สุด คือ การยอมรับของบุคคลในสังคมในการอยู่ร่วมกัน

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ปัญหาและข้อเสนอแนะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง

ปัญหา

1. นักศึกษายังขาดการเข้ามามีส่วนร่วมและการแสดงออกเกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมือง
2. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองที่ยังไม่เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. วิทยาลัยกฎหมายและการปกครองจะต้องกำหนดหลักสูตรเนื้อหาการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักประชาธิปไตย ตลอดจนพัฒนาบุคลากร คณาจารย์ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยอย่างเป็นระบบ
2. ครอบครัวและกลุ่มเพื่อนควรจะมีการเข้าร่วมพูดคุยสนทนาในประเด็นทางการเมือง ในสถานที่ต่าง ๆ เช่น ร้านน้ำชา/กาแฟ ร้านอาหาร เป็นต้น และให้ความสนใจติดตามข่าวสาร ประเด็นต่าง ๆ มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางการเมือง ท้นต่อสถานการณ์และใช้หลักเหตุผลอยู่ในระบอบประชาธิปไตย
3. ให้สถาบันสื่อสารมวลชน เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตย ทั้งทางตรงและทางอ้อม ให้ความเข้าใจในกิจกรรมทางการเมืองในการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ด้วยการใช้ประโยชน์จากความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารและโทรคมนาคมต่าง ๆ แก่ประชาชนในทุกกระดับ โดยเฉพาะเยาวชนที่ต้องเร่งสร้างภูมิคุ้มกันตนเอง ให้สามารถต้านทานกับกระแสการเปลี่ยนแปลงในสังคมทุนนิยม เพื่อรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงได้ในอนาคต

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษา วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พ.ศ. 2563 มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง พ.ศ. 2563 **ด้านการเคารพในกติกาของการปกครองระบอบประชาธิปไตย** โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การแก้ไขปัญหาการละเมิดกฏกติกา จำเป็นต้องเริ่มที่ตัวนักศึกษาก่อน รองลงมา คือ กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายจะทำให้เกิดความยุติธรรมในสังคมได้ และการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข คนจำเป็นต้องยอมรับผลของการละเมิดกติกา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัญญา ไช้เฮ้ง (2538) การศึกษาวิจัยครั้งมีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของข้าราชการรัฐสภา และศึกษาเปรียบเทียบคุณสมบัติทางสังคมของข้าราชการรัฐสภา กับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยศึกษาจากวัฒนธรรมทางการเมือง 8 ด้าน คือ การมีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย การยึดมั่นและเชื่อถือในความสำคัญ และศักดิ์ศรีของบุคคล การเคารพในกติกาของการปกครองระบอบประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง การเป็นผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนและมีความเชื่อมั่นในตนเอง การมองโลกในแง่ดี มีความไว้วางใจเพื่อนมนุษย์ การวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและเป็นไปในทางสร้างสรรค์ การไม่มีจิตใจเป็นเผด็จการ

2. ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง พ.ศ. 2563 **ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง** ในภาพรวมมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การใช้สิทธิเลือกตั้ง (voting) เป็นกิจกรรมของบุคคลแต่ละคน ในการเลือกตัวแทนของตนเข้าไปใช้อำนาจในทางการเมือง

รองลงมา คือ การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ที่มีพลเมืองร่วมกันดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองและการเดินขบวนประท้วง สอดคล้องกับแนวคิดของ สมบัติ อารังธัญวงศ์ (2546, หน้า 374-380) ในเรื่องลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนี้ 1) การกำหนดตัวผู้ปกครอง การแสดงออกซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สำคัญที่สุดของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย คือ การแสดงออกซึ่งเจ้าของอำนาจอธิปไตย ดังนั้น การที่ประชาชนปรากฏตัวแสดงตนในการใช้สิทธิเลือกตั้งหรือ ถอดถอนผู้นำทางการเมืองจึงเป็นการแสดงออกในฐานะที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่แท้จริง 2) การผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาลมีส่วนร่วมในการผลักดันการตัดสินใจที่สำคัญของรัฐบาลในสังคม ประชาธิปไตย โดยทั่วไปจะเป็นสังคมที่ประกอบด้วยกลุ่มที่หลากหลายทางสังคม อาทิ ชนชั้น สมาคม กลุ่มอาชีพ กลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ เหล่านี้มักมีวัตถุประสงค์เฉพาะกลุ่ม การเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของกลุ่ม อาจเป็นไปเพื่อรักษาผลประโยชน์ของตน หรืออาจเป็นไปเพื่อรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม 3) การวิพากษ์วิจารณ์การกระทำของรัฐบาลได้ทั้งการสนับสนุนและคัดค้านอาจกระทำได้ โดยการเขียน การพูดและการเผยแพร่ทั้งปวง และ 4) การชุมนุม เคลื่อนไหวทางการเมืองในสังคมประชาธิปไตยมีสิทธิ และเสรีภาพที่จะชุมนุมและเคลื่อนไหวทางการเมืองทั้งในทางสนับสนุนและคัดค้านการกระทำของรัฐบาล และสอดคล้องกับแนวคิดของ พรหมวดี ขำจริง (2552) พบว่า แหล่งข้อมูลที่นักศึกษาใช้ในการติดตาม ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมากที่สุด คือ โทรศัพท์ รองลงมา คือ หนังสือพิมพ์ และอินเทอร์เน็ต สำหรับการ จัดลำดับความสำคัญของแหล่งข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในชีวิตประจำวัน นักศึกษาจัดลำดับ ความสำคัญของแหล่งข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในชีวิตประจำวัน นักศึกษาจัดลำดับให้สื่อโทรทัศน์เป็น แหล่งข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในชีวิตประจำวันเป็นอันดับที่ 1 อันดับที่ 2 คือ หนังสือพิมพ์ และอันดับ ที่ 3 คือ วิทยุ ตามลำดับ ความถี่การติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมืองของนักศึกษา พบว่าส่วนใหญ่ ติดตามข่าวสารทางการเมืองเป็นประจำทุกวัน ส่วนเรื่องความเพียงพอของแหล่งข้อมูลข่าวสาร ทางการเมืองในสถานศึกษาพบว่า มีความเพียงพออยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษาใช้แหล่งข้อมูลข่าวสาร ทางการเมืองในสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษามีความต้องการแหล่งข้อมูลข่าวสารทาง การเมืองในรูปแบบอื่น ๆ ได้แก่ การจัดรายการวิทยุหรือเสียงตามสายเป็นลำดับแรก รองลงมา คือ การ จัดป้ายนิเทศและการจัดเสวนาพูดคุย มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ควรนำข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนา สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนการสร้างและปลูกฝังจิตสำนึกเพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเองของ นักศึกษาในการแสวงหาความรู้ทั้งด้านวิชาการตามสาขาที่ตนเองเล่าเรียน อีกทั้งความรู้ทั้งด้านการเมือง การติดตามข่าวสารบ้านเมือง ความรู้รอบตัว พัฒนาดตนเองให้ทันโลก ทันสมัย ทันเทคโนโลยี และเสาะ แสวงหาองค์ความรู้ใหม่อยู่เสมอ บทบาทของนักศึกษา คือ พัฒนาดตนเองอยู่เสมอ และมีจิตสาธารณะ กล้า แสดงออกในสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสม

3. ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษา วิทยาลัยกฎหมายและการ ปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พ.ศ. 2563 ด้านการมีสำนึกในหน้าที่พลเมืองและเชื่อมั่นใน ตัวเอง ในภาพรวมมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ รองลงมา คือ ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดี งามเพื่อส่วนรวม คือ กล้าแสดงออก กล้าพูด กล้าคิด กล้าที่จะลงมือทำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงกต

พิลาชัย (2552) ที่ศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของข้าราชการเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม คือ การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน การรักษากฎ ระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัดในเรือนจำเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการรักษาความสงบเรียบร้อย จะไม่ใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้ง แม้ว่าคะแนนเสียงจะไม่สามารถที่จะทำให้บ้านเมืองเปลี่ยนแปลง

4. ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษา วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พ.ศ. 2563 **ด้านการมองโลกในแง่ดี มีความไว้วางใจเพื่อนมนุษย์** ในภาพรวมมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ รักษาคำพูด รักษาสัญญา ให้เกียรติผู้อื่น รองลงมา คือ ความเข้าใจบุคคลอื่น รับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น เข้าใจผู้อื่น มีมุมมองเชิงบวก และมีวุฒิภาวะทางอารมณ์และสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของ พงษ์ศักดิ์ ทักษิณสุข (2551, หน้า 10) ที่ศึกษาเรื่องอุดมการณ์ ประชาธิปไตย 1) การมีความศรัทธาในความสามารถของมนุษย์ มีศรัทธาในสติปัญญาในการทำงานร่วมกันของมนุษย์บนความมีเหตุมีผลของมนุษย์ 2) เชื่อในสิทธิเสรีภาพที่จะแสดงความคิดเห็น การพูด การพิมพ์เผยแพร่ การประชุม การรวมกลุ่ม การจัดตั้งสมาคม การจัดส่งพรรคการเมือง เป็นต้น 3) เชื่อว่ามนุษย์มีความเท่าเทียมกันตามกฎหมายและการเมืองทุกคนจะได้รับการปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลและกฎหมายเท่าเทียมกัน คนมีสิทธิ เสรีภาพทางการเมืองและการดำเนินชีวิตเท่าเทียมกันโดยไม่แยกเพศชาติกำเนิด และฐานะทางเศรษฐกิจสังคมว่าเป็นอย่างใด รวมทั้งการได้รับโอกาสในการแสวงหาการศึกษา การทำงานที่เท่าเทียมกันอีกด้วย 4) เชื่อว่าอำนาจทางการเมืองการปกครองของรัฐบาล เกิดขึ้นจากการยินยอมของประชาชน 5) เชื่อว่าสถาบันทางการเมืองเศรษฐกิจและสังคมเป็นกลไกของรัฐที่มีอยู่เพื่อรับใช้บุคคลในสังคม รัฐต้องเข้าไปแทรกแซงในกิจกรรมของเอกชนน้อยที่สุด และ 6) เชื่อว่าประชาชนมีสิทธิ เสรีภาพที่จะต่อต้านรัฐบาลที่ไม่ปฏิบัติการเพื่อช่วยคนในสังคม

5. ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษา วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พ.ศ. 2563 **ด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย** ในภาพรวมมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ มีจิตสำนึกและความศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย รองลงมา คือ ยอมรับเสียงส่วนมากและเคารพรับฟังเสียงส่วนน้อย และความอดทน อดกลั้น ต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง สอดคล้องกับงานวิจัย สำราญ ทองสิงห์คลี (2556) ที่ศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของพนักงานส่วนตำบล อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า การปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นของประชาชน และเพื่อประชาชน ผลการวิจัยพบว่า พนักงานส่วนตำบลส่วนใหญ่แล้วคิดว่าเป็นการปกครองของประชาชน ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจและมีส่วนร่วมในการปกครอง นโยบายการดำเนินงานของรัฐบาลมุ่งประโยชน์แก่คนส่วนมาก ในขณะที่เดียวกันก็เคารพในเสียงของคนส่วนน้อย ทั้งนี้จึงสรุปได้ว่าพนักงานส่วนตำบลมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน ประชาธิปไตย คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง และสามารถควบคุมการใช้อำนาจรัฐให้เป็นไปในทิศทางที่ประชาชนต้องการ

6. ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษา วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พ.ศ. 2563 **ด้านความสำคัญของศักดิ์ศรีและความเสมอภาคของบุคคล** ในภาพรวมมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือความมีคุณค่าในตัวตน รองลงมา คือ ความเสมอภาคกันทางกฎหมาย ชายหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันในกฎหมาย และการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ไม่มีการเลือกปฏิบัติจากเหตุแห่งความแตกต่าง และการยอมรับของบุคคลในสังคมในการอยู่ร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของสำราญ ทองสิงห์คลี (2556) ที่ศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของพนักงานส่วนตำบลอำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ไม่ว่าหญิงหรือชายควรมีสิทธิในทางการเมืองเท่ากัน พนักงานส่วนตำบลจะเชื่อถือในความสำคัญและศักดิ์ศรีของตนเอง และศักดิ์ศรีก็ย่อมถูกคุ้มครองโดยกฎหมาย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดสาระแห่งสิทธิและเสรีภาพของชาวไทยทุกคน เพื่อให้ทุกคนได้อยู่อย่างมีความสุข มีความเท่าเทียมกัน และส่งเสริมให้ทุกคนไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามหน้าที่ ประชาชนทุกคนในสังคมย่อมมีสิทธิและความเป็นคนที่เท่าเทียมกันไม่ว่ารวยหรือจน ผู้หญิงหรือผู้ชาย ปัจจุบันนี้ผู้หญิงมีส่วนร่วมทางการเมืองมาก สังเกตได้ว่าประเทศไทยมีนายกรัฐมนตรีคนแรก เพราะปัจจุบันนี้ผู้หญิงได้รับโอกาสในการศึกษาและสิทธิเท่าเทียมกับผู้ชาย

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง จะต้องกำหนดหลักสูตรเนื้อหาการเรียนรู้อุดมแทรกหลักประชาธิปไตย ตลอดจนพัฒนาบุคลากร คณาจารย์ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยอย่างเป็นระบบ

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ชุมชนควรเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี และแสดงออกได้อย่างอิสระ ในเชิงสร้างสรรค์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้ฝังรากลึกอยู่ในจิตใจอันจะนำไปสู่พฤติกรรมการณ์ตื่นตัวทางการเมืองที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยให้เข้มแข็งและยั่งยืน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ศึกษาเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของกลุ่มต่าง ๆ

3.2 ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย เช่น การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง

บรรณานุกรม

- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2554). **รัฐกับสังคม: ไตรลักษณ์รัฐไทยในพหุสังคมสยาม**. กรุงเทพฯ: พี.เพรส.
- ทรงกต พิลาชัย. (2552). **วัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตยของข้าราชการเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม**. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทิพาพร พิมพ์สุทธิ. (2542). **พัฒนาทางการเมือง**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์. (2539). **จิตวิทยาการเมือง**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ออเรียนแทลสกล่า.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2547). **การอ่านวัฒนธรรมการเมืองไทย**. กรุงเทพฯ: มติชน.
- ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์. (2545). **สภาพการพัฒนาประชาธิปไตยในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ**. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ปัญญา ใช้เอ็ง. (2538). **วัฒนธรรมการเมืองของข้าราชการรัฐสภา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พรรณวดี ขำจริง. (2552). **การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พงษ์ศักดิ์ ทักฉินสุข. (2551). **วิถีความเป็นประชาธิปไตยของประชาชนตำบลท่าศาลา อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ลิขิต ธีรเวคิน. (2529). **วัฒนธรรมทางการเมืองและการกล่อมเกลาริเรียนรู้ทางการเมือง**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริพงศ์ พฤทธิพันธุ์. (2553). **ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับธุรกิจ**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ฮาซันพรีนติ้ง.
- สำราญ ทองสิงคลี. (2556). **วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของพนักงานส่วนตำบล อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี**. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สุจิต บุญบงการ. (2542). **การพัฒนาการเมืองของไทย ปฏิสัมพันธ์ระหว่างทหาร สถาบันทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบัติ อารังธวังศ์. (2546). **การเมือง: แนวความคิดและการพัฒนา**. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สมารธรรม.
- อมร จันทรสมบูรณ์. (2551). **กฎหมายปกครอง**. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- Dahl, A. (1966). **A Political Opposition in Western Democracies**. New Haven: Yale University Press.
- John, W. (1970). **Research in Education**, Englewood Cliff. New Jersey: Prentice-Hall Inc.